

Motion till riksdagen

1988/89:T713

av Roland Sundgren och Margareta Hemmingsson

(båda s)

Trafikflygarutbildning i Västerås

Det torde vara allmänt känt hur linjefarten alltmer opererar med avancerade flygplan och utrustningar i allt intensivare flygmiljöer. Utbildningskraven blir därmed högre. Linjebolagen kan inte nöja sig med endast de minimikrav som ställs av luftfartsmyndigheten. Linjebolagen ställer upp egna kravspeccifikationer på urval, tester, medicinsk status och utbildningsgenomförande.

Förr rekryterade flygbolagen sina piloter till största delen från flygvapnet och fick då aspiranter med lång utbildning och erfarenhet. Dessa aspiranter blev efter en kortare utbildning användbara styrmän.

Sedan flygbolagens möjligheter att rekrytera sitt pilotbehov från flygvapnet stoppats, utbildas ungdomar utan större livserfarenhet till piloter.

För att kompensera dessa aspiranters mindre erfarenhet är det av stor vikt att deras utbildning inte bara ger högt tekniskt kunnande, utan också ger en fördjupad insikt i s k human factors – hur människor reagerar i vissa situationer, vad som påverkar samarbetet mellan skilda personligheter som samarbetar i cockpit och kommunikationen mellan människor.

Enligt riksdagsbeslut äger sedan mitten av 80-talet pilotutbildning rum, vars syfte är att ge nödvändig formell behörighet och tillräcklig praktisk erfarenhet för att utbildningen skall kunna följas av typskolning, inom respektive flygbolag på aktuell flygplantyp.

Med den i Ljungbyhed helt statsfinansierade trafikflygarhögskolan, TFHS, skulle man tillgodose det civila pilotbehovet. Emellertid har det visat sig att man haft svårigheter med att uppfylla de fastställda direktiven för sin verksamhet.

Att flygbolagen tvingats se sig om efter utbildningskapacitet på annat håll än TFHS, t ex Linjeflyg, som köper utbildning av Bromma Flygskola, och SAS, som köper utbildning utomlands, nämligen hos North America Institute of Aviation, visar inte endast att TFHS har/har haft problem, utan också att pilotbristen är större än väntat.

De senaste prognoserna uttalade av kommunikationsdepartementet, luftfartsverket samt flygbolag kan beskrivas enligt nedan:

År	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Pilotbehov	180	180	160	150	140	140	150

Det indikerar att utbildningskapaciteten för flygförare snabbt måste ökas och det är då självklart att så sker inom landet.

Skolförvaltningen i Västerås kommun har utarbetat en plan för trafikflygarutbildning vid Västerås flygplats. Utbildningsplanen har mött stort intresse från såväl kommunikationsdepartementet som luftfartsverket och flygbolagen.

Utbildningen skall vara tvåårig. Första utbildningsåret bedrivs som en påbyggnadsutbildning inom gymnasieskolan. Kostnadstäckning sker med stöd av interkommunala ersättningar och statsbidrag. Andra utbildningsåret anordnas som uppdragsutbildning med visst statligt grundanslag hos högskolan Eskilstuna/Västerås. Uppdragsutbildningen bekostas i huvudsak av flygbolagen.

Med tanke på den ringa erfarenheten hos pilotaspiranten av i dag, måste det vara en angelägenhet hos både myndigheter och flygbolag att undvika utbildningsmodeller typ "korvstoppling".

Västeråsplanen för pilotutbildning är tvåårig just därför att aspirantens kunskaper och erfarenheter lugnt och metodiskt skall kunna byggas upp. Resultatet blir att människor med gott airmanship och hög utbildningskvalitet kommer in på flight deck. Det medför då också högre flygsäkerhet.

En trafikflygarutbildning i Västerås kommun skulle innebära bl a:

- att huvudmannaskapet är kommunalt/statligt
- att kostnaderna sprids mellan stat, kommun och flygbolag
- att statsbidragen stärker offentlig verksamhet
- att näringsliv, gymnasieskola och högskola samverkar
- att utbildningen är mer omfattande än annan
- att utbildningskapaciteten i Sverige ökas
- att flygförarutbildningen får akademisk status - 40 poäng.

För närvarande finns endast *en helt statsfinansierad skola* för trafikflygarutbildning.

Reglerat enligt Svensk författningssamling 1986:682 och luftfartsverkets författningssamling 1986:42 kan i mån av tillgång på medel statsbidrag för utbildning av trafikflygare utgå till andra flygskolor - för närvarande maximalt 150 000 kr/elev vid fullständig utbildning. Beloppet utbetalas till skolan efter elevens utbildningstid och godkända prov.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ytterligare utbildningskapacitet för utbildning av trafikflygare och inrättande av en flygskola på Västerås flygplats,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om statsbidrag till trafikflygarutbildning,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att bidraget bör utbetalas till skolan per elevplats.

Stockholm den 25 januari 1989

Roland Sundgren (s)

Margareta Hemmingsson (s)